

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Magdaleny Ježkové a soudců JUDr. Ivony Šubrtové a Mgr. Ondřeje Bartoše ve věci

žalobce: **ASIPO s.r.o.**, IČO: 63218828
se sídlem Ohnišov 134, 517 84 Ohnišov

proti
žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**
se sídlem Masarykova 427/31, 602 00 Brno

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. srpna 2023, č.j. 24239/23/5000-10612-706239

takto:

- I. V řízení se pokračuje.
- II. Žaloba se zamítá.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Včas podanou žalobou namítal žalobce nezákonnost shora identifikovaného rozhodnutí, jímž žalovaný zamítl odvolání žalobce a rozhodnutí Finančního úřadu pro Královéhradecký kraj (dále také „správce daně“) ze dne 22. 6. 2022, č.j. 1321934/22/2700-31472-602623 potvrdil.

I. Vymezení věci

2. Dne 6. 3. 2018 uzavřel žalobce s poskytovatelem – Ministerstvem průmyslu a obchodu (dále také „poskytovatel“ nebo „MPO“) smlouvu č. FV30300 o poskytnutí účelové podpory na řešení projektu formou dotace z výdajů státního rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace (dále také „Smlouva“ nebo „Smlouva č. 3“), a to ve smyslu ustanovení § 9 zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů. Předmětem Smlouvy bylo poskytnutí účelové podpory žalobci na řešení projektu ev.č. FV30300 „Získávání a využití rostlinných látek s účinky proti stresovým a jiným neurodegenerativním chorobám“ (dále také „Projekt“).
3. Na základě výsledku kontrolního zjištění v rámci provedené daňové kontroly dospěl správce daně k závěru, že poskytovatel prováděl finanční kontrolu u příjemce dotace, ten mu však doložil neúplnou dokumentaci, která nebyla ani následně doplněna, a tím znemožnil poskytovateli finanční kontrolu provést. Příjemce dotace tak porušil dle názoru správce daně podmínku čl. VI odst. 21 Smlouvy č. 3, dále neprokázal vedení samostatné účetní evidence o uznaných nákladech dle čl. VI odst. 5 Smlouvy č. 3 a nebyl schopen prokázat správnost a oprávněnost čerpání a použití poskytnuté podpory v jednotlivých letech v souladu s čl. VI. odst. 1., 2. a 5 Smlouvy č. 3. Porušením povinnosti vrátit částku poskytnuté podpory ve stanoveném termínu došlo dle názoru správce daně ve smyslu § 3 písm. f) zákona o rozpočtových pravidlech k zadržení poskytnutých peněžních prostředků a tím dle § 44 odst. 1 písm. b) zákona o rozpočtových pravidlech k porušení rozpočtové kázně. Na základě těchto závěrů pak správce daně žalobci vyměřil odvod za porušení rozpočtové kázně v celkové výši 11 783 601 Kč.

II. Žalobní důvody

4. K takto vymezeném skutkovému stavu žalobce uvedl, že za podpory poskytované ročně částkou ve výši 3 927 867 Kč vyvíjel výzkumnou činnost, a to také za pomoci dalších účastníků (Ústav chemických procesů Av ČR, Vysoká škola chemicko-technologická v Praze), s nimiž měl uzavřenou smlouvu o účasti na řešení Projektu.
5. Poukázal rovněž na to, že do skončení smluvního vztahu byly prostředky účelové podpory z hlediska účelu i rozsahu použity v souladu s touto Smlouvou. Žalobce v rámci svého podílu na řešení Projektu finančně využil jak plánované vlastní zdroje, tak i předmětnou účelovou podporu. Jde o esenciální náklady, které musely být vynaloženy (nemohly nebýt vynaloženy). K tomu žalobce doložil znalecký posudek č. 5/23/1412 – Technologie frakční superkritické extrakce biologicky aktivních látek oceňující technologie k projektu FV30300.
6. Žalobce zdůraznil, že napadené rozhodnutí považuje za nezákonné i pokud jde o posouzení platnosti odstoupení od Smlouvy ze dne 22. 12. 2021. Žalobce v této souvislosti zopakoval většinu argumentace použité v civilním řízení o určení trvání Smlouvy.
7. Trval na tom, že pokud podle čl. VIII Smlouvy platí, že smluvní strany budou veškeré spory řešit nejprve smírně vzájemnou dohodou a nebude-li dohody dosaženo v přiměřené době, má každá strana právo věc předložit k posouzení příslušnému soudu, pak odstoupení je třeba považovat za předčasné, protože poskytovatel svým postupem na uvedené ustanovení zcela rezignoval. Žalobce v dobré víře v platnost jednotlivých ustanovení Smlouvy předpokládal vyvolání jednání, které bude mít za cíl spory mezi stranami urovnat. Zdůvodnění žalovaného k této námitce v bodě 25 napadeného rozhodnutí dle

názoru žalobce vybízí k nerespektování zásady pacta sunt servanda, když říká, že to sice ujednáno bylo, ale bylo nereálné to realizovat, což ale není pravda.

8. Žalovaný si pak v bodě 24 napadeného rozhodnutí protičeří, když na jednu stranu uvádí, že není oprávněn vyjadřovat se k postupu poskytovatele a jakkoli jej hodnotit či přezkoumávat, avšak na druhé straně má za to, že od Smlouvy bylo odstoupeno platně. Žalobce je toho názoru, že úkolem žalovaného a před ním i správce daně je rozhodně přezkoumat tento hlavní akt poskytovatele, od něhož se pak tvrzené porušení rozpočtové kázně odvíjí.
9. Žalobce trval na tom, že Smlouvu neporušil, resp. neporušil ji podstatným způsobem tak, aby následně musel čelit odstoupení od Smlouvy a pro něj fatálním následkům z toho vyplývajícím, tj. vrátit velkou částku z několika posledních let poskytované podpory.
10. Poskytovatel ve svém oznámení z 22. 12. 2021 uvádí jako důvod odstoupení od Smlouvy porušení těchto povinností:
 - žalobce nepředložil při kontrole soupis nákladů a tím neumožnil provést kontrolu účetní evidence a čerpání a užití účelové podpory, čímž porušil čl. VI odst. 21 Smlouvy,
 - žalobce nedoložil vedení samostatné účetní evidence ve smyslu čl. VI odst. 5 Smlouvy,
 - žalobce neprokázal správnost a oprávněnost čerpání a použití poskytnuté dotace ve smyslu čl. VI odst. 1, 2 a 5 Smlouvy,
 - žalobce v každém roce neprodleně nepřevodl dalším účastníkům jejich část poskytnuté podpory v rozporu s čl. IV odst. 4 Smlouvy.
11. Shora popsaná porušení Smlouvy považoval poskytovatel za závažné porušení Smlouvy, pro které od Smlouvy odstupuje v souladu s čl. VII odst. 3 Smlouvy.
12. Žalobce uvedl, že dle čl. VII odst. 3 Smlouvy je poskytovatel oprávněn od Smlouvy odstoupit mimo jiné pokud žalobce závažným způsobem poruší jinou povinnost (vyjma v ustanovení výslovně uvedených) uloženou mu Smlouvou. Z ustanovení plyne, že se k jeho uplatnění vyžaduje porušení povinnosti ve vyšší intenzitě, než je méně závažné porušení povinnosti. Jelikož je sousloví „závažným způsobem“ neurčité, vykládá si je žalobce v kontextu celého ustanovení a dále v kontextu obecné úpravy odstoupení dle občanského zákoníku.
13. Žalobce vyslovil přesvědčení, že i kdyby došlo k tvrzeným porušením povinností (což dle žalobce nenastalo, jak bude dále uvedeno), pak taková porušení nedosahují intenzity předvídané čl. VII odst. 3 Smlouvy. Ustanovení totiž uvádí výslovně některá další porušení povinností, konkrétně použití dotace v rozporu s účelem nebo na jiný účel, či závažné změny v majetkoprávním postavení. Je zřejmé, že jde o ty nejzávažnější představitelné situace, kdy je jasné, že předmět Smlouvy je prakticky znemožněn. V prvním případě jde dokonce o jednání naplňující znaky trestného činu dotačního podvodu podle § 212 trestního zákoníku. Druhým případem je zřejmě myšlena závažná majetková situace typu úpadku ve smyslu insolvenčního zákona, která rovněž logicky významně ohrožuje možnost naplnění Smlouvy. Žalobci vytýkaná porušení Smlouvy se ani vzdáleně neblíží výše uvedeným případům. Je třeba si uvědomit zcela zásadní dopady na činnost žalobce s ohledem na dosavadní plnění, kdy žalobce se několik let plně věnoval výzkumu financovanému z velké části právě prostřednictvím dotace, když požadavek na vrácení dosud vyplacených (a pochopitelně spotřebovaných) částek ve výši přes 11 mil. Kč je pro

žalobce naprosto likvidační, donucující ho výzkum nedokončit a zahodit tak roky vědeckých prací a výzkumu. I z tohoto pohledu nemůže být pro poskytovatele takto snadné Smlouvu ukončit.

14. Žalobce dále posuzoval termín „závažné porušení“ ve světle úpravy § 2002 zákona č. 89/2012 Sb, občanského zákoníku (dále jen „občanský zákoník“), tedy v porovnání s termínem „porušení smlouvy podstatným způsobem“. Dle tohoto ustanovení je za podstatné porušení považováno takové porušení povinnosti, o němž strana porušující smlouvu již při uzavření smlouvy věděla nebo musela vědět, že by druhá strana smlouvu neuzavřela, pokud by toto porušení předvíдалa. Ani pod tuto definici nelze v odstoupení žalobci vytýkaná porušení Smlouvy 2 podřadit.
15. K jednotlivým vytýkaným „porušením“ povinností žalobce dále uvedl následující argumenty.
16. Čl. VI odst. 21 Smlouvy – Podle tohoto ustanovení je žalobce povinen umožnit poskytovateli či pověřeným osobám provádět komplexní kontrolu plnění cílů projektu, využití výsledků řešení projektu a účetní evidence o uznaných nákladech a čerpání a užití poskytnuté účelové podpory, a to kdykoliv v průběhu trvání projektu. Žalobce zdůraznil, že uvedenou povinnost neporušil. Dle žalobce by se o závažné porušení odůvodňující odstoupení od Smlouvy jednalo např. v případě úplné nečinnosti při finanční kontrole, nedoložení řádného auditu apod. Žalobce ale kontrolu umožnil a dle svého mínění vše požadované předložil. Konkrétně žalobce dle textu odstoupení nepředložil kontrolní skupině soupis nákladů. Žalobce tak ale učinil a předložil dokumenty „Rozpis výdajů ASIPO s.r.o.“ za jednotlivé roky, což považuje za doklad dostačující (žalobce zasílá k důkazu). Tedy k porušení tohoto ustanovení nedošlo.
17. Čl. VI odst. 1, 2 a 5 Smlouvy – Tato ustanovení upravují povinnosti žalobce při vedení samostatné účetní evidence a použití účelových prostředků na uznané náklady. Žalobce zdůraznil, že uvedenou povinnost rovněž neporušil. Odkázal především na zprávy auditora Ing. K. za jednotlivé roky, kde bylo plnění všech těchto povinností kontrolováno. Auditor posuzoval dodržení podmínek stanovených k plnění Smlouvy 2 a to vždy se závěrem „bez výhrad“. Jednalo se o ověření průkaznosti vedení oddělené účetní evidence nákladů (výdajů) určených na řešení projektu, ověření správnosti účtování o přijetí a použití poskytnutých finančních prostředků, ověření věcné a časové souvislosti nákladů vyúčtovaných na řešení projektu, způsobilosti v souladu s podmínkami programu, ověření správnosti údajů o čerpání finančních prostředků na řešení projektu uvedených v „Čerpání rozpočtu“ za rok 2019 a 2020, ověření zřízení a vedení samostatného bankovního účtu pro financování projektu účelové podpory, ověření přehledu nákladů na řešení projektu hrazených z účelové podpory, ověření čerpání účelové podpory na základě výpisu z bankovního účtu pro financování projektu z poskytnutých účelových prostředků, ověření interního předpisu upravujícího použití a účtování finančních prostředků určených na řešení projektu a postup při plnění dalších povinností vyplývajících z podmínek programu.
18. Čl. IV odst. 4 Smlouvy – Zde žalobce připustil, že zřejmě ne vždy dodržel (opět neurčitou) lhůtu „bezodkladně“ při převodu části podpory na účty ostatních účastníků, avšak vždy tak bylo po dohodě s těmito účastníky. Nicméně prostředky účastníci vždy obdrželi a určité prodlení s úhradou nelze bez dalšího považovat na natolik závažné porušení odůvodňující od Smlouvy odstoupit.

19. Ze shora uvedených důvodů považoval žalobce za zřejmé, že se namítaných porušení Smlouvy nedopustil nebo se jich minimálně nedopustil v míře předvídané článkem VII odst. 3 Smlouvy, tj. „závažným způsobem“. Trval na tom, že Smlouvu věcně plnil a případná drobná pochybení nemohla dosáhnout intenzity uvedené v čl. VII odst. 3 Smlouvy. Odkázal přitom na následující důkazy: Zpráva nezávislého auditora za r. 2018, Zpráva nezávislého auditora za r. 2020, Rozpis výdajů ASIPO s.r.o. za r. 2018, Rozpis výdajů ASIPO s.r.o. za r. 2019 a Rozpis výdajů ASIPO s.r.o. za r. 2020.
20. Žalobce uzavřel, že z napadeného rozhodnutí ve skutečnosti vyplývá, že žalovaný i správní orgán prvního stupně nekriticky přijali většinu podkladů poskytovatele, aniž by se důsledně zabývali otázkou, zda v daném případě poskytovatel skutečně od Smlouvy platně odstoupil a zda se vůbec žalobce dopustil takových porušení povinností, které odstoupení od Smlouvy připouští.

III. Vyjádření žalovaného

21. Žalovaný uvedl, že nesouhlasí s právním názorem žalobce a veškeré jeho námitky považuje za nedůvodné.

Ad A. Nesprávné posouzení platnosti odstoupení od Smlouvy č. 3

22. Žalovaný konstatoval, že skutečně není oprávněn vyjadřovat se k postupu poskytovatele dotace a jakkoliv jej hodnotit či přezkoumávat. Nepřísluší mu tedy ani to, aby hodnotil či přezkoumával, zda v posuzovaném případě poskytovatel dotace měl od smlouvy odstoupit, příp. zda měl postupovat jinak. Posoudit vlastní právní jednání spočívající v odstoupení od smlouvy z hlediska platnosti (tj. z hlediska souladu se Smlouvou č. 3, resp. se zákonem) však nepochybně možné je, a to v režimu předběžné otázky dle ust. § 99 zákona č. 280/2009 Sb., daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „daňový řád“). Dle žalovaného tedy rozhodně není pravdou, že by si protiřečil. Žalovaný dospěl k závěru, že je předmětné odstoupení od smlouvy platné a žalobce byl tedy povinen vyplacenou účelovou podporu vrátit. Jelikož tak žalobce neučinil, dopustil se svým jednáním porušení rozpočtové kázně (v podrobnostech bod [24] napadeného rozhodnutí).
23. V návaznosti na obsah odvolacích námitek se žalovaný v rámci napadeného rozhodnutí vyjádřil k porušení čl. VI odst. 21 Smlouvy č. 3. Další deklarovaná porušení Smlouvy č. 3 žalobce v podaném odvolání nerozporoval, resp. uplatnil pouze obecnou námitku neplatnosti předmětného odstoupení od smlouvy. Jako takovou ji pak žalovaný v napadeném rozhodnutí vypořádal.
24. **K porušení čl. VI odst. 21 Smlouvy č. 3 (znemožnění provedení kontroly účetní evidence a čerpání a užití účelové podpory poskytovateli dotace)**
25. Žalovaný uvedl, že se uvedeným porušením (a k němu se vztahujícími odvolacími námitkami) zabýval v bodě 26 napadeného rozhodnutí. Z protokolu o kontrole č. 13/21/71400/účel, č. j. MPO 292882/21/71400/5644 vyplývá, že žalobce nepředložil kontrolní skupině soupis nákladů za jednotlivé roky řešení Projektu č. 3, ale doložil pouze pomocné dokumenty, a to ony žalobcem zmiňované Rozpisy výdajů ASIPO s.r.o., přičemž rozsah a obsah těchto dokumentů byl nedostatečný a neúplný. Prosté tvrzení žalobce, že „považuje tento doklad za dostačující“ nemůže ničeho změnit na závěru žalovaného, že žalobce v rozporu s čl. VI odst. 21 Smlouvy č. 3 znemožnil poskytovateli dotace kontrolu účetní evidence a čerpání a užití účelové podpory.

26. K porušení čl. VI odst. 1, 2, a 5 Smlouvy č. 3 (neprokázání vedení samostatné účetní evidence a neprokázání správnosti a oprávněnosti čerpání a použití poskytnuté účelové podpory)
27. Žalobce v žalobě ve vztahu k tomuto porušení poukazuje především na zprávy auditora Ing. V. K. (sjednán žalobcem) za jednotlivé roky, kde bylo plnění všech těchto povinností kontrolováno, a to vždy s výsledkem „bez výhrad“. Jak však vyplývá ze správního spisu, závěry Ing. V. K. byly na základě výsledků provedené kontroly oprávněně zpochybněny (k tomu rovněž viz bod 27 napadeného rozhodnutí a str. 6 zprávy o daňové kontrole č. j. 1270194/22/2700-31472-602623).
28. K porušení čl. IV odst. 4 Smlouvy č. 3 (nepřevedení podílů účelové podpory dalším účastníkům projektu neprodleně)
29. Žalovaný uvedl, že sám žalobce připustil, že ne vždy dodržel lhůtu „bezodkladně“ při převodu části podpory na účty ostatních účastníků, avšak vždy tak bylo po dohodě s těmito účastníky. Ze Smlouvy č. 3 však jednoznačně vyplývalo, že má předmětnou část účelové podpory dalším účastníkům převést neprodleně v souladu se smlouvami o účasti na řešení projektu uzavřenými příjemcem s jednotlivými dalšími účastníky dle čl. II odst. 3 Smlouvy č. 3.
30. Z předmětné smlouvy o účasti ze dne 17. 5. 2018 (konkrétně z čl. VIII) přitom vyplývá, že byl žalobce povinen předmětné prostředky dalším účastníkům převést do 30 dnů ode dne doručení dotace, což opakovaně neučinil. Žalovaný proto trval na svém právním názoru, že žalobce nejen že se konstatovaných porušení povinností vyplývajících ze Smlouvy č. 3 dopustil, ale jednalo se o porušení závažná a navíc opakovaná, která zakládala právo poskytovatele dotace od Smlouvy č. 3 odstoupit dle čl. VII odst. 3 Smlouvy č. 3.
31. Pokud žalobce apeloval na výklad čl. VII odst. 3 Smlouvy č. 3 v kontextu tohoto ustanovení, žalovaný odkázal na čl. VII odst. 12 Smlouvy č. 3, kde je uvedeno, že: „V případě, kdy příjemce poruší jakýkoliv svůj závazek dle Smlouvy, je poskytovatel oprávněn na základě písemného upozornění pozastavit příjemci poskytování účelové podpory, a to až do doby, než dojde ze strany příjemce ke splnění všech jeho smluvních povinností. ...“ Z uvedeného žalovaný dovodil zřejmý důraz poskytovatele na plnění veškerých povinností vyplývajících ze Smlouvy č. 3, přičemž každé jednotlivé povinnosti z této smlouvy vyplývající je přikládán zásadní význam, protože je možné v důsledku jejího nesplnění příjemci poskytování účelové podpory pozastavit. Pokud tedy docházelo k vícečetnému porušování povinností vyplývajících ze Smlouvy č. 3, a to navíc opakovaně, lze jen stěží dle žalovaného považovat za překvapivé, že poskytovatel dotace taková porušení vyhodnotil jako závažná a přistoupil k odstoupení od Smlouvy č. 3 dle čl. VII odst. 3 Smlouvy č. 3.
32. K argumentaci žalobce, že je třeba čl. VII odst. 3 Smlouvy č. 3 vykládat v souladu s ust. § 2002 občanského zákoníku, žalovaný uvedl, že ust. § 2001 občanského zákoníku jasně stanoví, že od smlouvy lze odstoupit, ujedná-li si to strany, nebo stanoví-li tak zákon. Ust. § 2002 pak upravuje situaci, kdy lze od smlouvy odstoupit ze zákona, přičemž v tomto případě se jedná o odstoupení od smlouvy z důvodu porušení smlouvy podstatným způsobem. Zde se však o odstoupení od smlouvy, které vyplývá ze zákona, nejedná. Naopak se jedná o situaci, kdy poskytovatel dotace jednoznačně využil svého práva odstoupit od smlouvy na základě ujednání stran – tato možnost odstoupení od smlouvy

tedy vyplývá ze Smlouvy č. 3. Mantinelem pro smluvní úpravu odstoupení od smlouvy jsou přitom v zásadě pouze obecné korektivy.

33. Žalovaný dodal, že pokud by připustil možnost využití analogie s podstatným porušením smlouvy dle § 2002 občanského zákoníku při výkladu pojmu „závažné porušení“ obsaženého v čl. VII odst. 3 Smlouvy č. 3, bylo by závažným porušením takové porušení povinnosti, o němž strana porušující smlouvu již při uzavření smlouvy věděla nebo musela vědět, že by druhá strana smlouvu neuzavřela, pokud by toto porušení předvídala. S ohledem na podstatu konstatovaných porušení povinností vyplývajících ze Smlouvy č. 3 žalovaný uzavřel, že poskytovatel dotace by s žalobcem Smlouvu č. 3 uzavřel jen stěží, věděl-li by, že se žalobce dopustí tak závažných pochybení, jako je např. neumožnění provedení kontroly ve smyslu čl. VI. odst. 21 Smlouvy č. 3.

Ad B. Nedodržení postupu předvídaného čl. VIII Smlouvy č. 3

34. Žalobce dovozuje neplatnost odstoupení od smlouvy též nedodržením postupu dle čl. VIII Smlouvy č. 3, kde je stanoveno, že: „Veškeré spory mezi smluvními stranami vyplývající nebo související se ustanoveními Smlouvy budou řešeny vždy nejprve smírně vzájemnou dohodou. Nebude-li smírného řešení dosaženo v přiměřené době, bude mít kterákoliv ze smluvních stran právo předložit spornou záležitost k rozhodnutí místně příslušnému soudu České republiky.“ Žalobce nesouhlasí s argumentací žalovaného uvedenou v bodě 25 napadeného rozhodnutí s tím, že tato údajně vybízí k nedodržování zásady pacta sunt servanda. Žalovaný se s tímto tvrzením neztotožnil. Není totiž pravdou, že by žalovaný jakkoliv naznačoval, že ustanovení Smlouvy č. 3 nemají být dodržována. Právě naopak. Žalovaný pouze konstatoval, že si lze stěží představit řešení smírnou cestou za daných okolností. Podstatné je, že čl. VIII Smlouvy č. 3 není nijak diskvalifikována možnost poskytovatele dotace od Smlouvy č. 3 odstoupit. Toto ustanovení míří na to, že potenciální spory (např. tedy spor o platnost odstoupení od smlouvy) mají být řešeny dohodou přednostně před jejich řešením před soudem. Nadto žalovaný uvedl, že ačkoliv se žalobce nyní domáhá aplikace zásady pacta sunt servanda, byl to právě on, kdo své povinnosti vyplývající ze Smlouvy č. 3 nedodržel, nikoliv poskytovatel dotace.

Ad C. Znalecký posudek

35. Žalovaný uvedl, že se k žalobcem doloženému znaleckému posudku nemůže vyjádřit, neboť jej nemá k dispozici. V návaznosti na tvrzení žalobce v žalobě, tj. že znaleckým posudkem zamýšlí prokázat, že prostředky účelové podpory byly z hlediska účelu i rozsahu použity v souladu se Smlouvou č. 3, však žalovaný konstatoval, že má za to, že těžiště sporu leží zcela jinde. Žalobci bylo vytýkáno závažné porušení jiných povinností uložených mu Smlouvou, nikoliv využití prostředků účelové podpory v rozporu s účelem, nebo na jiný účel, než na který mu byla ve smyslu Smlouvy poskytnuta. V tomto kontextu žalovaný rovněž připomenul, že nelze opomenout obecný právní názor, dle kterého má těžiště dokazování probíhat před správními orgány, přičemž správnímu soudu, jakkoliv je formálně oprávněn dokazování provádět rovněž, přísluší v rámci soudního přezkumu správního rozhodnutí posoudit, zda správní orgán provedl dokazování v potřebném rozsahu, tedy zda si opatřil dostatečné podklady pro rozhodnutí tak, aby mohl řádně usuzovat na skutkové i právní otázky, které pro své rozhodnutí potřebuje zodpovědět; a tedy, dle nějž je úloha správního soudu primárně přezkumná.

IV. Jednání před soudem

36. Při jednání konaném dne 28. 8. 2024 žalobce soudu předložil usnesení Obvodního soudu pro Prahu 1 ve věci žaloby na určení trvání smluv (usnesení ze dne 1. 11. 2023, č.j. 77 C 88/2023 – 72). Pověřený pracovník žalovaného odkázal na písemné vyjádření k žalobě a zdůraznil, že skutková podstata je v projednávané věci jasná.
37. Následně bylo jednání odročeno a poté usnesením přerušeno, neboť v průběhu řízení bylo zjištěno, že se žalobce domáhal u příslušných orgánů (zprvu byla podána žaloba u soudu) určení, že smlouvy o poskytnutí účelové podpory na realizaci projektů ev. č. FV 30300 s názvem „Získávání a využití rostlinných látek s účinky proti stresovým a jiným neurodegenerativním chorobám“ a ev. č. FV 40252 s názvem „Vývoj zařízení a postupu pro tvorbu mikročástic pomocí superkritického antisolventu“ trvají. Krajský soud tedy považoval za důvodné vyčkat, až příslušný správní orgán o návrhu rozhodne, proto řízení přerušil.
38. K jednání konaném dne 12. 6. 2025 se žalobce nedostavil, bylo jednáno v jeho nepřítomnosti. Dále bylo vyhlášeno usnesení o pokračování v řízení. Předsedkyně senátu konstatovala, že odpadly důvody pro přerušování řízení, neboť příslušný správní orgán, v daném případě ministr průmyslu a obchodu, vydal dne 6. 5. 2025 rozhodnutí č.j. MPO 47504/2025, jímž nevyhověl návrhu na určení trvání smluv a odstoupení od smluv potvrdil jako oprávněné. Obsah uvedeného rozhodnutí pak byl k důkazu konstatován. Žalovaný odkázal na svoje vyjádření k žalobě a k provedenému důkazu neměl připomínky.

V. Přezkoumání věci krajským soudem

39. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále je „s. ř. s.“) a usoudil následovně.
40. Z obsahu správního spisu krajský soud zjistil, že žalobci byly Ministerstvem průmyslu a obchodu poskytnuty peněžní prostředky ze státního rozpočtu na základě Smlouvy č. FV30300 o poskytnutí účelové podpory na řešení projektu formou dotace z výdajů státního rozpočtu na výzkum, vývoj a inovace ze dne 6. 3. 2018, uzavřené dle zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů, v rozhodném znění (dále jen „Zákon č. 130/2002 Sb.“) v celkové výši 11 783 601 Kč na realizaci projektu ev. č. FV30300 s názvem „Získávání a využití rostlinných látek s účinky proti stresovým a jiným neurodegenerativním chorobám“ (dále také „Projekt č.3“). MPO poskytlo příjemci podpory účelovou podporu z programu TRIO v celkové výši 11 783 601 Kč, z toho částka ve výši 3 927 867 Kč byla připsána na bankovní účet příjemce dotace dne 19. 3. 2018, částka ve výši 3 927 867 Kč byla připsána dne 26. 3. 2019, a částka ve výši 3 927 867 Kč byla připsána dne 23. 3. 2020. Dle čl. II Smlouvy č. 3 se na řešení Projektu č. 3 spolu s příjemcem podpory podíleli i další účastníci projektu: Vysoká škola chemicko-technologická v Praze a Ústav chemických procesů AV ČR. Částku ve výši 4 343 601 Kč měl příjemce účelové podpory použít na vlastní náklady projektu, částku ve výši 4 800 000 Kč měl převést na bankovní účet VŠCHT a částku ve výši 2 640 000 Kč na účet Ústavu chemických procesů AV ČR.
41. Dále krajský soud zjistil, že dne 28. 3. 2022 zahájil v souladu s § 87 odst. 1 daňového řádu správce daně doručením oznámení o zahájení daňové kontroly ze dne 22. 3. 2022 daňovou kontrolu za účelem zjištění okolností rozhodných pro správné zjištění a případné

stanovení odvodu za porušení rozpočtové kázně dle § 44 a § 44a zákona č.218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech, a o změně některých souvisejících zákonů (dále také „zákon o rozpočtových pravidlech“) u peněžních prostředků poskytnutých MPO ze státního rozpočtu na základě Smlouvy č. 3 v rozsahu podnětu MPO, zn. MPO 16182/2022/71400, evidovaného u správce daně dne 10. 2. 2022 pod č. j. 208580/22 (dále jen „Podnět č. 3“).

42. Krajský soud posoudil výsledky kontrolního zjištění včetně postupu správce daně a potažmo žalovaného v daňovém řízení a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
43. Ve shodě s názorem žalovaného krajský soud zjistil, že poskytovatel dotace prováděl finanční kontrolu u příjemce dotace, ten mu však doložil neúplnou dokumentaci, která nebyla ani následně doplněna, a tím znemožnil poskytovateli finanční kontrolu provést. Správce daně tedy důvodně konstatoval, že příjemce dotace porušil podmínku čl. VI odst. 21 Smlouvy č. 3, dále neprokázal vedení samostatné účetní evidence o uznaných nákladech dle čl. VI odst. 5 Smlouvy č. 3 a nebyl schopen prokázat správnost a oprávněnost čerpání a použití poskytnuté podpory v jednotlivých letech v souladu s čl. VI. odst. 1., 2. a 5 Smlouvy č. 3. Žalobce jakožto příjemce podpory v každém roce řešení projektu tak postupoval v rozporu s čl. IV. odst. 4 Smlouvy č. 3, neboť neprodleně nepřivedl dalším účastníkům projektu jejich podíly účelové podpory.
44. Lze tak konstatovat, že poskytovatel postupoval v souladu s čl. VII odst. 3, když od Smlouvy č. 3 odstoupil. Oznámení o odstoupení od Smlouvy č. 3 č. j. MPO 640270/2021 bylo doručeno příjemci podpory dne 2. 1. 2022, a na jejím základě poskytovatel v souladu s čl. VII odst. 5 Smlouvy č. 3 požadoval navrácení dosud vyplacené částky účelové podpory v celkové výši 11 783 601 Kč do 25. 1. 2022 na bankovní účet poskytovatele (z důvodu závažnosti zjištěných porušení nebyl projekt ze strany MPO dofinancován a účelová podpora v letech 2021 a 2022 nebyla vyplacena). Dále považuje krajský soud za prokázané, jak ostatně zjistil i správce daně, že do dne odeslání podnětu žalobce peněžní prostředky poskytovateli nevrátil.
45. Pokud tedy správce daně a potažmo žalovaný následně uzavřeli, že porušením povinnosti vrátit částku poskytnuté podpory ve stanoveném termínu (tedy do 25. 1. 2022) došlo ve smyslu § 3 písm. f) zákona o rozpočtových pravidlech k zadržení poskytnutých peněžních prostředků a tím dle § 44 odst. 1 písm. b) zákona o rozpočtových pravidlech k porušení rozpočtové kázně, lze takový závěr považovat za zákonný. Správce daně navíc u poskytovatele ověřoval (viz výzva č. j. 1115024/22/2700-31472-602623 ze dne 4. 5. 2022), zda nedošlo k dodatečnému vrácení podpory či její části, avšak z odpovědi zaevidované u správce daně pod č. j. 1169222/22 dne 11. 5. 2022 vyplývá, že žádné prostředky do tohoto data vráceny nebyly.
46. Krajský soud, stejně tak jako žalovaný, dospěl k závěru, že při stanovení výše odvodu postupoval správce daně dle § 44a odst. 4 písm. b) zákona o rozpočtových pravidlech, když stanovil odvod v částce, v jaké byla porušena rozpočtová kázeň, tj. ve výši 11 783 601 Kč.
47. Na základě shora prezentovaných skutkových okolností lze nepochybně konstatovat, že žalovaný v souladu se zákonem kvalifikoval odstoupení od smlouvy poskytovatelem dotace jako platné. Důvody takového postupu náležitě odůvodnil a krajský soud na takto vyslovené závěry v plném rozsahu odkazuje.
48. Nad rámec shora uvedeného pak lze konstatovat, že ke stejnému závěru se v dané věci přiklonil i ministr průmyslu a obchodu (rozhodnutí ze dne 6. 5. 2025, č.j. MPO

47504/2025, které nabylo právní moci dne 19. 5. 2025), který na základě návrhu vzneseného žalobcem na určení trvání smlouvy takovému návrhu nevyhověl a odstoupení od smlouvy označil za oprávněné. Konstatoval, že podmínky pro odstoupení od smlouvy ze strany poskytovatele byly přímo ujednány ve smlouvách, tak jako byl ujednaný následný postup v podobě povinnosti příjemce vrátit veškerou účelovou podporu ve lhůtě nejpozději 30 dnů od doručení oznámení o odstoupení od smlouvy. Poskytovatel tedy mohl dle zmíněného rozhodnutí od smluv odstoupit ze sjednaných důvodů, avšak důsledky odstoupení je třeba řešit v kontextu s předpisy práva veřejného, nikoliv v kontextu s občanským zákoníkem. Uzavřením smlouvy o poskytnutí dotace totiž nevzniká mezi jejím poskytovatelem a příjemcem občanskoprávní vztah a není tudíž na jejich vůli, jak bude s dotací naloženo po odstoupení od smlouvy. Poskytovatel dotace nemá dispoziční oprávnění rozhodnout, jakým způsobem se bude dotace vymáhat.

49. Z uvedeného lze dovodit, že závěry vyslovené v rozhodnutí ministra průmyslu a obchodu v řízení na určení trvání smluv jsou plně v souladu s názory žalovaného prezentovanými v řízení o vyměření odvodu za porušení rozpočtové kázně. K těmto názorům se přiklání i zdejší soud.
50. Dále krajský soud považuje za nepochybné, že byl žalobce povinen předmětné prostředky dalším účastníkům převést do 30 dnů ode dne doručení dotace, což opakovaně neučinil. Dopustil se tak porušení smlouvy. Vzniklo tak právo poskytovatele dotace od Smlouvy č. 3 odstoupit dle jejího čl. VII odst. 3.
51. Žalobce rovněž odkazuje na nedodržení postupu předvídaného čl. VIII Smlouvy č. 3, dle něhož „*Veškeré spory mezi smluvními stranami vyplývající nebo související se ustanoveními Smlouvy budou řešeny vždy nejprve smírně vzájemnou dohodou. Nebude-li smírného řešení dosaženo v přiměřené době, bude mít kterákoliv ze smluvních stran právo předložit spornou záležitost k rozhodnutí místně příslušnému soudu České republiky.*“ V projednávané věci však bylo najisto postaveno, že poté, co bylo zákonně od smlouvy odstoupeno, vznikla žalobci povinnost částku poskytnuté účelové podpory vrátit. Jelikož tak neučinil, postupoval správce daně v souladu s ust. § 44 a § 44a zákona o rozpočtových pravidlech a stanovil odvod v částce, v jaké byla porušena rozpočtová kázeň. Takový postup je striktně vymezen zákonem a tudíž nepřipouští, aby poskytovatel dotace zvolil jakýkoliv jiný postup, který by byl eventuálně mezi smluvními stranami dojednan.
52. Na základě shora nastíněného právního hodnocení postupu správce daně a žalovaného při stanovení odvodu za porušení rozpočtové kázně a vysloveného závěru, dle něhož došlo ze strany žalobce k zadržení poskytnutých prostředků a tím dle § 44 odst. 1 písm. b) zákona o rozpočtových pravidlech k porušení rozpočtové kázně, neshledává již krajský soud důvod k provedení důkazu znaleckým posudkem oceňujícím technologii k projektu FV 30300. Rovněž tak závěry ze zprávy auditora Ing. Václava Koutníka nemohou skutkový stav shora prezentovaný včetně uvedených důkazů jakkoliv vyvrátit. Je totiž nutno podotknout, že zpráva auditora byla na základě výsledků provedené kontroly oprávněně zpochybněna (k tomu rovněž viz bod 27 napadeného rozhodnutí a str. 6 zprávy o daňové kontrole č. j. 1270194/22/2700-31472-602623).
53. Krajský soud z výše uvedených důvodů shledal, že námitky uplatněné žalobcem jsou nedůvodné, a proto žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

54. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl ve věci úspěšný, právo na náhradu nákladů řízení mu proto nevzniklo. Ze spisu nevyplývalo, že by žalovanému náklady řízení nad rámec jeho běžné úřední činnosti vznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 19. června 2025

JUDr. Magdalena Ježková v. r.
předsedkyně senátu